

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до додатка № 3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" щодо забезпечення фінансування проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад (реєстр. № 5156 від 21 вересня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 16 листопада 2016 року (протокол № 53) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до додатка № 3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" щодо забезпечення фінансування проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад (реєстр. № 5156 від 21 вересня 2016 року), поданий народними депутатами України Мельником С.І., Юриком Т.З. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою врегулювання питання щодо забезпечення фінансування проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад.

Для досягнення цієї мети суб'єктами права законодавчої ініціативи пропонується внести зміни до додатку № 3 Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік", якими передбачити збільшення видатків субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на 70 000 тис. грн., що на думку авторів законопроекту, створить умови для фінансового забезпечення проведення перших місцевих виборів у більше ніж 200 об'єднаних територіальних громадах.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до

законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За Основним Законом України народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії (стаття 69 Конституції України)

Відповідно до частини першої та третьої статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Територіальні громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях (положення частини першої і другої статті 141 Конституції України).

Слід також зазначити, що з метою встановлення порядку об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, надання державної підтримки об'єднаним територіальним громадам Верховною Радою України 05 лютого 2015 року прийнято Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад". Відповідно до частини першої статті 9 цього Закону держава здійснює інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

Згідно пункту 1 частини другої статті 92 Конституції України виключно законами України встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України.

Відповідно до частини першої та другої статті 95 Основного Закону України бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами. Виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

Проаналізувавши пункти 1, 6 частини першої статті 92, частину другу статті 95 Конституції України Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 25 січня 2012 року № 3-рп/2012 зазначив, що Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні виключно законами України закріплює права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод, основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення, а також встановлює, що виключно законом про Державний бюджет України

визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків (абзац четвертий пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

У підпункті 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 27 листопада 2008 року № 26-рп/2008 Конституційний Суд України також зазначив, що Закон про Державний бюджет України як правовий акт, що має особливий предмет регулювання (визначення доходів та видатків на загальносуспільні потреби), створює належні умови для реалізації законів України, інших нормативно-правових актів, ухвалених до його прийняття, які передбачають фінансові зобов'язання держави перед громадянами і територіальними громадами. Саме у виконанні цих зобов'язань утверджується сутність держави як соціальної і правової. При цьому, відповідно до статей 1, 3 Конституції України та принципів бюджетної системи держава не може довільно відмовлятися від взятих на себе фінансових зобов'язань, передбачених законами, іншими нормативно-правовими актами, а повинна діяти ефективно і відповідально в межах чинного бюджетного законодавства.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до додатка № 3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" щодо забезпечення фінансування проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад (реєстр. № 5156 від 21 вересня 2016 року), поданий народними депутатами України Мельником С.І., Юриком Т.З. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ